Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0826U003320

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 10-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: 80-ас_14.08.2026

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сорока Віталій Анатолійович
2. Vitalii Soroka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-5215-7715

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Дата захисту: 24-07-2026

Спеціальність за освітою: Публічне управління та адміністрування

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14209

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82.13.03, 06.73.15, 82.13.

Тема дисертації:

1. Формування фінансового механізму розвитку територіальних громад
2. Formation of the Financial Mechanism for the Development of Territorial Communities

Реферат/анотація:

1. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». – Національний університет «Чернігівська політехніка» МОН України, Чернігів, 2026. У дисертації здійснено комплексне дослідження теоретичних, методичних і прикладних засад формування фінансових механізмів розвитку територіальних громад в умовах економіки України. Актуальність теми зумовлена необхідністю підвищення фінансової спроможності територіальних громад у контексті викликів воєнного стану, децентралізаційних реформ, відбудови країни та гармонізації з європейськими стандартами бюджетного управління. У процесі дослідження уточнено змістовне наповнення категоріального апарату публічного управління на рівні територіальних громад у площині локального бюджетування, що передбачає поглиблене трактування ключових категорій, таких як «фінансовий механізм розвитку територіальних громад», «фінансова спроможність» і «фінансова самодостатність». Встановлено, що фінансовий механізм територіальних громад являє собою інтегровану систему форм, методів, інструментів та важелів управління фінансовими ресурсами, яка спрямована на досягнення стратегічних цілей соціально-економічного

розвитку на місцевому рівні. Обґрунтовано, що фінансова спроможність територіальних громад охоплює здатність забезпечувати стабільне надходження бюджетних ресурсів для виконання власних і делегованих державою повноважень, тоді як фінансова самодостатність визначається як автономність у фінансовому управлінні за мінімальної залежності від зовнішніх ресурсів. Проведено поглиблений порівняльний аналіз міжнародного досвіду фінансової децентралізації та застосування адаптивних бюджетних механізмів в умовах кризових та постконфліктних трансформацій. Особливу увагу приділено ефективним практикам таких країн, як Польща, Німеччина, Канада та Франція, де успішно функціонують муніципальні фінансові агентства, активно застосовується механізм міжмуніципальної співпраці та широко використовуються місцеві облігації для залучення фінансових ресурсів. Виявлено, що адаптація цих практик до українських реалій має враховувати наявні фіскальні обмеження, інституційну незрілість місцевих органів самоврядування, а також недостатній розвиток ринку муніципальних запозичень в Україні. На основі емпіричного аналізу функціонування місцевих бюджетів України з використанням офіційних статистичних даних, аналітичних звітів міжнародних проєктів U-LEAD, USAID, DOBRE, OECD, а також результатів незалежних експертних моніторингів було виявлено суттєві структурні диспропорції в доходах місцевих бюджетів, високу залежність територіальних громад від трансфертних надходжень із державного бюджету, низький рівень їхньої фінансової автономності, обмежене використання інструментів боргового фінансування та недостатню цифровізацію процесів управління публічними фінансами. Запропоновано концептуальну модель фінансового механізму розвитку територіальних громад, яка структурована за взаємопов'язаними підсистемами: інституційною (нормативно-правова база, організаційні структури), ресурсною (джерела доходів), інструментальною (механізми залучення ресурсів, включаючи запозичення та гранти), управлінською (методи бюджетного планування, виконання та контролю) та результативною (система моніторингу ефективності та результативності використання бюджетних коштів). Така модель є комплексним інструментом стратегічного управління публічними фінансами територіальних громад в умовах багаторівневої системи влади та нестабільності соціально-економічної ситуації. Розроблено практичні рекомендації щодо вдосконалення фінансового управління територіальними громадами, які включають створення муніципального фінансового агентства для сприяння залученню фінансових ресурсів, імплементацію системи довгострокового бюджетного планування, розширення застосування програмно-цільового методу бюджетування, запровадження системи рейтингової оцінки фінансової спроможності громад, розвиток альтернативних джерел фінансування (зокрема через публічно-приватне партнерство), а також активізацію цифровізації бюджетних процесів з метою підвищення прозорості та підзвітності місцевих бюджетів через платформи відкритих даних. Розроблено методику оцінки ефективності фінансових механізмів розвитку територіальних громад, яка ґрунтується на комплексному багатовимірному підході. Запропонована методика включає систему кількісних і якісних індикаторів, що дозволяють об'єктивно визначати рівень фінансової спроможності громади, ефективність бюджетного планування, якість управлінських рішень, ступінь диверсифікації джерел фінансування та результативність використання публічних ресурсів. Узагальнення показників здійснюється шляхом формування інтегрального індексу ефективності, який забезпечує можливість порівняльного оцінювання територіальних громад, виявлення «вузьких місць» фінансового механізму та обґрунтування пріоритетних напрямів його вдосконалення.

2. The dissertation presents a comprehensive study of the theoretical, methodological, and applied foundations for the development of financial mechanisms aimed at enhancing the resilience and sustainability of territorial communities in the context of Ukraine's transformational economy. The relevance of the research is driven by the urgent need to strengthen the financial capacity of territorial communities amid martial law, ongoing decentralization reforms, national recovery efforts, and the need for alignment with European standards in budgetary governance. The dissertation provides a comprehensive clarification of the conceptual and categorical framework of public governance at the local level, emphasizing the processes of fiscal decentralization and the implementation of effective local budgeting practices. The concept of financial capacity is substantiated as a multidimensional and dynamic construct, which reflects the ability of a territorial community to independently generate sufficient financial resources, ensure their efficient allocation, and maintain fiscal discipline in order to

support the delivery of public services, implement development programs, and achieve long-term sustainability goals. Fiscal self-sufficiency, in turn, is understood as the degree to which a community can finance its expenditures from its own budgetary revenues without excessive reliance on external financial assistance. It is viewed as a key indicator of local autonomy and resilience, particularly relevant in the context of crisis recovery and post-conflict economic transformation. A comparative analysis of international experiences in fiscal decentralization and the implementation of adaptive budgeting mechanisms under crisis and post-conflict conditions was conducted. The research reveals that the most effective models of local financial governance are characterized by a well-developed system of municipal finance institutions, institutionalized inter-municipal cooperation, diversified use of debt financing tools (including municipal bonds), and predictable, performance-based frameworks for public investment. Based on an empirical analysis of the functioning of local budgets in Ukraine - utilizing official statistical data, analytical reports from U-LEAD with Europe, USAID DOBRE, OECD assessments, and independent monitoring findings - the research identifies a number of critical challenges undermining the effectiveness of fiscal decentralization. These include pronounced interregional disparities in the structure and volume of local revenues, excessive reliance on intergovernmental transfers, limited fiscal autonomy, minimal use of debt financing tools such as municipal bonds or development loans, and a generally low level of digitalization across key stages of the budgetary process. This integrative model is designed to function as a unified platform for strategic public financial management at the local level. It is particularly relevant in the context of a multilevel governance system operating under economic turbulence, wartime constraints, and the complex demands of post-conflict reconstruction. The model enhances coherence between local development goals, fiscal policies, and institutional capacity, thereby contributing to the long-term financial sustainability and resilience of territorial communities. These include the establishment of a municipal financial agency, the implementation of long-term budget planning systems, the enhancement of program-targeted budgeting, the introduction of a financial capacity rating system for communities, expansion of access to alternative financing instruments (e.g., municipal bonds, public-private partnerships), and the improvement of transparency and accountability in local budgets through digital open-data platforms. The practical significance of the research lies in its applicability for public authorities, local self-government bodies, and regional financial departments in the formulation of territorial development strategies, budget policy planning, and legal modernization in the domain of municipal finance. A methodology for evaluating the effectiveness of financial mechanisms for territorial community development has been developed, based on a comprehensive multidimensional approach. The proposed methodology includes a system of quantitative and qualitative indicators that make it possible to objectively determine the level of a community's financial capacity, the effectiveness of budget planning, the quality of managerial decisions, the degree of diversification of funding sources, and the efficiency of public resource use. The aggregation of indicators is carried out by forming an integral efficiency index, which enables comparative assessment of territorial communities, identification of «bottlenecks» in the financial mechanism, and justification of priority directions for its improvement.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Сорока В. А., Бичков С. В. Інституціональне забезпечення фінансування розвитку територіальних громад в умовах кризи. Науковий журнал «Economic Synergy». 2024. Вип. 1(11). С. 136-153. DOI:

https://doi.org/10.53920/ES-2024-1-10
- 2. Сорока В. А. Особливості та проблеми формування фінансових механізмів розвитку територіальних громад в Україні. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. 2025. № 2. С. 64-68. DOI: https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-340-9.
- 3. Сорока В. А. Системна модель фінансового механізму розвитку територіальних громад. Економічний простір. 2025. № 202. С. 253-257. DOI: https://doi.org/10.30838/EP.202.253-257.
- 4. Erastov V., Bychkov S., Soroka V. Hromadas` finances management in the face of crisis. Baltic Journal of Economic Studies. 2025. № 11(5). Pp. 39-46. DOI: https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-5-39-46.
- 5. Soroka V. Scientific and methodological principles of forming financial mechanisms for the development of territorial communities. Socioworld-Social Research & Behavioral Sciences. 2023. Vol. 11, issue 01. Pp. 50-57. DOI: https://doi.org/10.36962/SWD11012023-50.
- 6. Сорока В. Системна модель фінансового механізму розвитку територіальних громад. Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу : тези виступів IV Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. С. 227. URL: https://conf.ztu.edu.ua/suchasni-vyklyky-staloho-rozvytku-biznesu-tezy-iv-mizhnarodnoyi-naukovo-praktychnoyi-konferentsiyi-09-10-lystopada-2023-roku/.
- 7. Сорока В. А. Елементи фінансового механізму розвитку територіальних громад. Юність науки - 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез доповідей XIII Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. С. 212. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/11/zbirnyk-tez-yunist-nauky-2023.pdf.
- 8. Сорока В. Стійкі фінансові стратегії: глобальні підходи до розвитку територіальних громад в умовах кризи. Сучасна парадигма публічного управління : збірник тез V Міжнародної науково-практичної конференції (30 листопада – 2 грудня 2023 р.) / за наук. ред. к.е.н., доцента А. В. Стасишина. Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2024. С. 274-275. URL: https://nung.edu.ua/sites/default/files/2024-06/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA_5_%D0%9F%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%B4
- 9. Soroka V. A. Problems of forming financial mechanisms for the development of territorial communities in Ukraine. Юність науки - 2024 : збірник тез доповідей XIV Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 24-26 квітня 2024 р.). Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2024. С. 231. URL: https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2024/04/programa-konferencziyi-yunist-nauky-2024-2.pdf.
- 10. Soroka V. Concept of Systemic Model of the Financial Mechanism for the Development of Territorial Communities in Ukraine. Сучасна парадигма публічного управління : збірник тез VI Міжнародної науково-практичної конференції (14-16 листопада 2024 р.) / [за наук. ред. канд. екон. наук, доц. Стасишина А. В.]. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2025. С. 85-87. URL: https://lnu.edu.ua/vi-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferentsiia-suchasna-paradyhma-publichnoho-upravlinnia/.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткаленко Наталія Валеріївна

2. Nataliia V. Tkalenko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2828-4896

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет технологій та дизайну

Код за ЄДРПОУ: 02070890

Місцезнаходження: вул. Мала Шияновська, Київ, 01011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Янковой Роман Васильович
2. Roman V. Yankovoi

Кваліфікація: д.е.н., доц., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5307-0991

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая"

Код за ЄДРПОУ: 19359117

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 7, Київ, 04025, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Орлова Наталія Сергіївна
2. Nataliia S. Orlova

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0785-751X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лашук Оксана Сергіївна

2. Oksana S. Lashuk

Кваліфікація: к. держ.упр., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6910-5674

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Косач Ірина Анатоліївна

2. Iryna Kosach

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1730-7140

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Руденко Ольга Мстиславівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Руденко Ольга Мстиславівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лисенко Наталія Володимирівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна

